

Ólavsøkurøða í Føroyahúsinum í Keypmannahavn:

Hann er vernd vanliga fólksins, teirra fátæku og neyðstøddu

»Mangur sigur frá Ólavi kongi og hevur hann ikki sæð«, men kirkjur vígdar honum eru um øll Norðurlond, Bretland og mangastaðni á meginlandinum.

Kirkjuyndir av honum vísa fóran, lágvassan, reyðskeggjutan mann.

Danski søgumaðurin Saxo skrivar 200 ár seinni, at hann var vællyður av vanligum fólki og fátækum fyrri rættferð og vernd.

Trúbotin fyrri 500 árum síðani kávaði virðing og minnið um hann bertur allastaðni uttan í Føroyum.

Ólavur Haraldsson var sum skyldmaðurin Ólavur Tryggvason í víking og í royndum at her-taka London.

Báðir vóru víðan um í Europa og kunnast við kristni og árin tess á mentan allastaðni.

Teir savnaðu stórt ríkið og vikingaferðum og vitan um at skipa fyrri og leiðslu av stórroyndum.

Hvat dróg teir aftur til fátæka og búskaparliga afturlivna heimlandið?

Spurdur um hetta segði føroyskur vinmaður: »Hvat dregur ogum heim?« »Eina móður vil eg eiga« syngja ogur.

Hon, landslagið, uppvakstrar-umhvørvið, søga og mentan, er ogra fyrsti uppruni og vøllurin, ið identiteturin, tað ogur veruliga er, sprettur og veksur upp úr, hann sum er grundin undir øllum ogur í lívinum taka at ogur.

Grikkar søgdu frá hetju, sonur Geiu, sum er jørdina, at lyfti tú hann leysan frá, misti hann styrki sína, men vann hana aftur, um hann aftur nerti við móður sína, jørdina, Geiu.

Eisini ogur leingast heim. Á 1020 velja føroyingar, hetlend-ingar, og orkroyningar Ólav Haraldsson at vera kong teirra.

Um Ólavur sjálvur var á føroyatingi vita ogur ikki, men umboðsmaður hans hevur so verið her at spyrja føroyingar um teir vilja hava hann. Ólavur víður-kendi sjálvbjargni Føroya sum rættarsamfelag og gjørdi eisini hetta hann so virdan, at Føroya ting í skjótt 1000 ár var sett deyðsdag hans 29. juli, Ólav-søgudag.

Ólavur Haraldsson fór eisini heim og fall á Stiklastøðum 1030 móti størri heni danakongs-ins Knút hin Stóra og norsku sambandsmonnum hans.

Kirkjan var í byrjan og veik, men tók beinanvegin deyða kristna kongin sínsum sítt norska halmennni og vann norskan identitet við Ólavi Halga umboðandi kristna rættferð og vernd teirra veik og neyðstøddu.

Føroyingar tóku hann so tætt inn at sær, at eisini ogra kirkja fekk føroyskan identitet sam-stundis.

Ólavur kongur sameindi føroysk rætsvald og kirkju so fast, at til henda dag slitnaði ikki sundur aftur, sjálvtrúbotin, sum beindi fyrri so stórum pørtum av

føroyskari mentan, var ikki før at gera tað. Sameiningin, ræts-vald og kirkja, umboða manna millum alt ríkið beindu fyrri høvdingavaldinum.

Kristin trúgv komandi sunn-anifrá gjøgnum öldir var føring-um kunnig, men nú kom hon eystanifrá sum maktboð.

Føroyska høvdingavaldið umboðandi ósemu millum ættarboðkar hvarv. Í teirra stað var kirkjan um alt landið og sameindu við Ólavi kongi á odda allar føroyingar í kristnari trúgv og rættarskipan, ið bygdu á kristnan mioral heldur enn nakna makt.

Tóruv var í gamlari tíð gudur vanliga fólksins, hann sum vardu tey móti illum, var veiðu-maður og lívskapari.

Um kvøðið drap og át hann bukkamar, um morgunin vaktu hann teir aftur til lívs.

Vanlig fólk úr gamla heidna umhvørvinum sótu Tór og Ólav kong sum ein og gjørdi tað kongin livandi fyrri teimum mongu í Norðanlondum.

Hetta letur ogur fata, at í Føroyum doyði hann ongantíð, so ogur í 1000 ár kundu siga: »mangur sigur frá Ólavi kongi og hevur hann ikki sæð«.

Huldufólk siggjast ikki dagli-ga, men ikki ivast ogur í at tey eru til?

Ólavur kongur var við í ger-andislívi føroyinga, í søgum, vertskapi, skemti og har hvar samfelagið, rættarskipanin er umboða á tingi, 29. juli, Ólav-søgudag, hvar brotsgerðir skuldu dømast og rættferð fremjast.

Tá tingið var sett skálaði ting-menn fyrri Ólavi kongi.

Tingsetan fylgdist av veitsl-um og skemti, vinir og skyldfólk hittast og skipa fyrri, at lívið og ættin kunna halda fram.

Rættta gentan varð funnin drongi og rættur drongur gentu. Roysni vóru gjørd og gundur framdur.

Tinganest við aftur til Fugli-ar, Mykinesar og Sumbiarar varð keypt frá fremmandum handelsmonnum og skipum teirra.

Sjálvur Størtebekur úr Ham-burg ella Lübeck og Hanseatar úr Bergen vóru har.

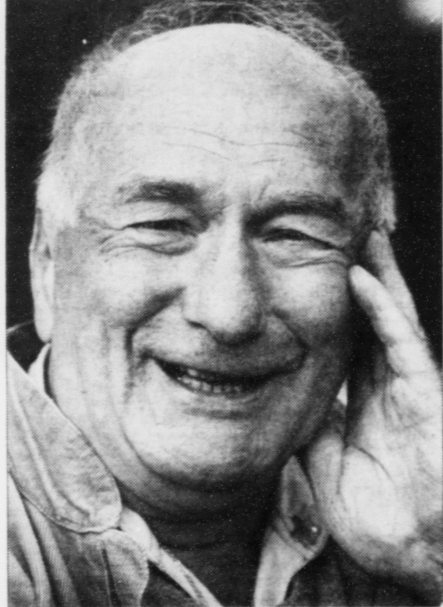
Ólavskufólkið fór heimaftur við minnum um onnur fólk, long og verd, um fremmanda mentan og mál, við upplivan av Føroyum sum samfelag, sum land, sum fólk.

Tarvarnir verða illir um Ólav-søku, grasið búið við at sláa, seið-urin at dyrja og tað er frigg-ingarmyrkt.

Bøurin angar av blomstrum og nýsligum grasi. Í skýming er kitlandi mjúkt at leggja seg í.

Nakrir eru á veg í dans og prúðasti av øllum í buksum við silvurknoppum um sterka legg-ir, kot um friar herðar, blíðu, skemtingarsami Jaspur á Mið-gerði, veldæmdu, reyðskeggj-utug, hvítar tenn og glitrandu vitug eygu lýsa í skýming.

Hvør verður gentan, ið vinn-

Karl Nolsøe: Tarvarnir verða illir á Ólav-søku, grasið er búið við at sláa, seiðurin at dyrja, og tað er frigg-ingarmyrkt

ur hann?

Hann biður teir biða sær eitt eindur, meðan hann stökkur inn á gólvi hjá Ólavi kongi og hvør-ur niðan í svarta hamarinn, hvað-an hann kemur við fløsku í hond.

Við 12 fløsku kassa av 68% Jamaica rom fara ogur á Ólav-søku at búa á 12 manskamar-inum á sjómansheiminum, hvar kassin verður goymdur í ser-vantuni.

Teir koma at búa ella vitja, allir at skemtast: Petur Reinert, Aksal Tórgar, Dánjal Magn-ussen, Sofus Olsen, Mortan bróður, Fraser, Hemming Jes-persen, Johan Djurhuus, vita-meistarinn á Børduni og unga danska lærarindan úr Klaksvík, ið uttan at brúskast tømur fult ølgas av jamaica rom á rams.

Ólavskufólkaftan er, farið verður at hitta fólk, vitja vinir, at drekka.

Kappróðurin er av og Ólav-søkunnáttin blánandi laggj, farið verður í dans.

Móti morgni, aftaná tað sum er drukkið, omaneftir veg, aftur um høgt plankaverk at kasta av sær.

Kona kemur eftir veg fram-við plankaverkinum uttan at svara tá biðið verður: »Góðan morgun«, uttan kveitur ísliga tigandi móti manninum.

Tá ikki meira er sær hann, at ikki er hann skjóldur aftan plankaverk uttan av stakitti, hvat vilt er millum stavir og hann skilir konuna.

Høvuðtungur Ólavskumorg-un, men tingsetan verður og gangast má niðan á Tinghúsvøll-in.

Vinmaður frá danska sjón-varpinum stendur har við brot-num beini í gips, triðja ár og rað

og hann spyr, hvat hann skal siga niðurafturkomin? »At so vandamikilið er á Ólav-søku at tú mást hava føroyauppskytí«.

Prestur tosar um rossleypar á tingi og lögmaður sigur eisini nakað, sum fer suðningmann, sum situr undir lið á ríkisum-boðsmanninum at spyrja »Hvat synes hr. rigsbøðsmanden om lögmandsrøven?«

Skelkaður hyggur hesin av suðninginum, at hann skal trúgva soverðið um seg.

Á veg heimaftur umboð á Smyrli sæst at flaggað verður hjá ogur.

Til húsa komin spyrja eg hví og fá at vita, at eg eri vörðin forlovaður á Ólav-søku. Tað kann eg ikki minnst.

Skemtilig minnir og samvera við vinir daga javnan fram, men síðan kemur hugsan um varandi álvara, kirkjan og tingið og um føroyskur søgumaður í dag kann siga um dansku fólkakirkjuna í Føroyum og tingið tað sama sum søgumaðurin Saxo Gram-maticus fyrri 800 árum segði um Ólav kong: »Elskaður av van-liga fólkinum, fátækum, neyð-støddum og veikum fyrri rættferð og vernd«.

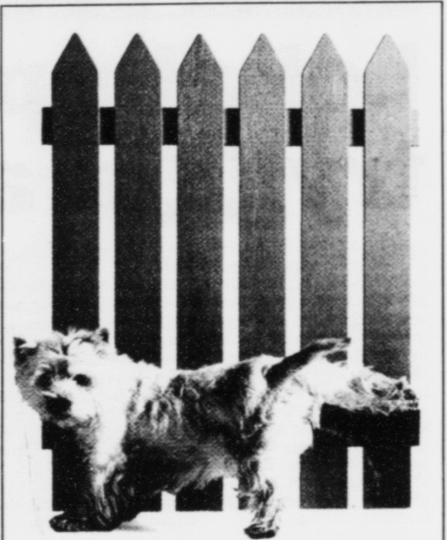
Til Ólavskufólkið heima í Føroyum og her á landi:

»Gud gleði tann, ið glaður er, hann er at gudi ker, meðan hann ongar ondar tankar hevur, meðan hans hjarta ler«.

»Mangur sigur frá Ólavi kongi og hevur hann ikki sæð« - til er hann og ogra kongur.

28. juli
Ólavskufólkaftan 1997
Karl Nolsøe

Vinmaður frá danska sjón-varpinum stendur har við brot-num beini í gips, triðja ár og rað

Profa træverja. So heldur træið sær i fleiri ár.

Profa træverja er ein heil røð av vatn- og oljbaseraðum evnum til trævernd. Tað finnst bæði nógvir litir og nógvir møguleikar, frá heildekkandi til hálvdekkandi og transparent. Felags fyrri øll evnini er, at tey halda serliga leingi. Kom inn og hoyr meira um Profa træverju.

PROFA TRÆVERJA 20
Oljbaserað træverja.
Fæst sum transparent og hálvdekkandi.
T.d. 5 liter.
Vanl. prisur 429,-

SPAR 50,-

Nú 379,-

TINTONOVA

Dekkandi træverja.
Hefir væl og langtíðarverju.
Túsundtals litir at velja í.
10 liter. Vanl. prisur 899,-
Nú 795,-

**PROFA TRÆVERJA
GRUNDINGAROLJA**
Til nytt ella gamalt og
útpint træ.

5 liter **289,-**

10 liter **499,-**

Profa Farvur

á Hálsi - 100 Tórshavn - Tlf. 19220
800 Tvøroyri - Tlf. 71081